

LOKALNI PROGRAM ZA KULTURO

OBČINE KRŠKO

2015-2020

Krško, marec 2015

KAZALO

1. UVOD	3
1.1. IZHODIŠČA IN NAMEN PRIPRAVE LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO OBČINE KRŠKO .	3
1.2. ZAKONSKE PODLAGE	3
1.3. JAVNI INTERES ZA KULTURO	3
2. ANALIZA STANJA	4
2.1 JAVNI ZAVODI NA PODROČJU KULTURE	6
2.1.1 Valvasorjeva knjižnica Krško	6
2.1.2 Kulturni dom Krško z vsemi enotami	7
2.1.3 Galerija Božidar Jakac Kostanjevica na Krki	8
2.1.4 Posavski muzej Brežice	9
2.1.5 Glasbena šola Krško	10
2.1.6 Muzej novejšje zgodovine Slovenije, enota Brestanica	10
2.2 LJUBITELJSKA KULTURA	11
2.2.1 Kulturna društva oz. skupine na območju občine Krško	11
2.2.2 Zveza kulturnih društev Krško	14
2.2.3 Javni sklad za kulturne dejavnosti, območna izpostava Krško (JSKD, OI Krško) ..	15
2.2.4 Zasebni zavodi, ki delujejo na področju kulture	15
2.2.5 Samozaposleni v kulturi	15
2.4. KULTURNA DEDIŠČINA	15
2.5. JAVNA KULTURNA INFRASTRUKTURA IN INVESTICIJE	17
2.6 MEDIJI	17
3. VIZIJA, CILJI, UKREPI/ JAVNI INTERES IN KULTURNA POLITIKA OBČINE V OBDOBJU 2015-2020	18
3.1. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST	18
3.2. LIKOVNE UMETNOSTI	21
3.3. UPRIZORITVENE UMETNOSTI	23
3.4. GLASBENE UMETNOSTI	24
3.5. FILMSKA UMETNOST	25
3.6. KULTURNA DEDIŠČINA	26
3.7. LJUBITELJSKA KULTURA	28
3.8. KULTURNA INFRASTRUKTURA IN INVESTICIJE	30
3.9. MEDIJI	31
3. 10. UČINKI KULTURE, KI SE TIČEJO DRUGIH PODROČIJ	31
4. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO	32
5. SKLEP	32
6. VIRI	32

1. UVOD

1.1. Izhodišča in namen priprave Lokalnega programa za kulturo Občine Krško

Lokalni program za kulturo Občine Krško (v nadaljevanju: LPK) je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in ugotavlja vlogo kulture v razvoju občine ter javni interes zanjo. Kot temeljni programski in izvedbeni dokument odgovarja na ključne probleme posameznih področij kulture, opredeljuje prioritete občinske kulturne politike, cilje in ukrepe za doseg ciljev, določa čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti in poustvarjalnosti za večanje dostopnosti kulturnih dobrin občanom in spodbujanje kulturne raznolikosti.

LPK se sprejema za obdobje od 1.1.2015 do 31.12.2020.

1.2. Zakonske podlage

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Uradni list RS, št. 77/07, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13) v 14. členu določa, da morajo tudi lokalne skupnosti, torej občine, pripraviti in sprejeti svoj program za področje kulture za štiriletno obdobje, pri čemer lahko program vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Na osnovi navedenega je LPK pripravljen za obdobje šestih let.

Vsebinsko podlago pa predstavlja Nacionalni program za kulturo (NPK) 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13).

1.3. Javni interes za kulturo

Lokalna skupnost uresničuje javni interes za kulturo v skladu z ZUJIK-om zlasti z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin, z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture (24. čl. ZUJIK-a).

Lokalna skupnost v javnem interesu zagotavlja pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, ki se na trgu ne zagotavljajo v zadostnem obsegu ali kakovosti, ali zaradi dostopnosti najširšemu krogu uporabnikov. Javne kulturne dobrine zagotavlja v obliki oziroma na način javne službe in s podporo posamičnim kulturnim projektom ter javnim kulturnim programom (25. čl. ZUJIK-a).

Občina zagotavlja najmanj tiste javne kulturne dobrine, kakor določa posebni zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo.

Ne glede na prejšnji odstavek občina zagotovi tudi javne kulturne dobrine širšega pomena (uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.), če je to mogoče glede na objektivne okoliščine kot so število prebivalcev, ekonomska moč, prostorske in kadrovske kapacitete ipd., oziroma če to izhaja iz kulturne tradicije občine. (66. čl. ZUJIK-a)

Področja kulture v javnem interesu se v skladu z Resolucijo nanašajo na knjigo in knjižnično dejavnost, likovno umetnost, uprizoritvene umetnosti, glasbeno umetnost, intermedijsko umetnost, avdiovizualno kulturo, celotno področje kulturne dediščine z arhivistiko, s posebnimi poudarki na slovenščini, kulturi manjšinskih skupnosti, ljubiteljski kulturi in mednarodnem sodelovanju. Na teh področjih ima zelo pomembno, velikokrat osrednjo vlogo praviloma neprofitno delujoč javni sektor. Dejstvo pa je, da kultura presega pravkar navedene dejavnosti in se zliva v celotno življenje ljudi in razvoj družbe.

2. ANALIZA STANJA

Na območju občine Krško obstaja dolgoletna tradicija kulturnega (po)ustvarjanja, ki sega več stoletij nazaj, ko je prizadevanje posameznih pomembnih krških mož in žena iz vrst šolnikov, duhovnikov in gospodarstvenikov pustilo v kraju, regiji in širšem prostoru pomembne sledi in hkrati spodbujalo tudi ostale kulturne ustvarjalce ter delo prosvetnih in drugih društev. Območje občine Krško oz. Posavja je bilo vedno pomembno stičišče in žarišče številnih dogodkov, ki so postali mejniki v zgodovini Slovenije, predvsem pa je Krško močno zaznamovalo obdobje protestantizma, v katerem je mesto kot središče gibanja preseglo regionalne okvirje.

Zaradi odlične strateške lege je bilo območje skozi zgodovino zelo zanimivo za naseljevanje ljudstev, tu zasledimo različne arheološke najdbe in bolj ali manj ohranjene pričevalce preteklosti od najstarejših prazgodovinskih obdobjih, rimske civilizacije, obdobja preseljevanja Slovanov in ostalih ljudstev na naše območje do pestrega dogajanja v srednjem veku.

Tudi dediščina podeželja je razvejana in bogata, oblikujejo ga naravne danosti in kultura, torej človeška ustvarjalnost, ki nastaja iz narave ali pa mimo nje. Številna znanja in veščine (t.i. nesnovna dediščina) se prepletajo z arhitekturo, z oblikovano kulturno krajino in načinom življenja.

Pred več kot pol stoletja je Občina Krško javni interes za kulturo začela zagotavljati z ustanavljanjem in sofinanciranjem javnih zavodov, katerih delovanje presega občinske meje, ob tem pa zagotavljala sredstva za varstvo in ohranjanje kulturne dediščine, vzpostavljala in skrbela za javno infrastrukturo na področju kulture, ostalim izvajalcem kulturnih programov in projektov (nevladnim organizacijam kot so kulturna društva in zveze kulturnih društev ter zasebni zavodi), samostojnim ustvarjalcem na področju kulture ter lastnikom kulturnih spomenikov in kulturne dediščine pa sofinancira izvajanje programov preko javnih razpisov. Skrb za kulturo, zlasti kulturno dediščino, je občina v zadnjih letih, tudi s pomočjo na javnih razpisih pridobljenih evropskih sredstev, še povečala in tako hkrati z obnovo kulturnih spomenikov (npr. Valvasorjev kompleks, Grad Rajhenburg, Mencingerjeva hiša) vzpostavila infrastrukturo za izvajalne različnih kulturnih dejavnosti. Vložena sredstva v kulturo pa niso namenjena le kulturi, ampak tudi vzpostavljanju pogojev za razvoj gospodarskih dejavnosti v občini in regiji (turizem, gostinstvo, rokodelstvo, lokalna produkcija hrane...) in vzpostavljanju pogojev za financiranje kulture tudi na trgu.

Vložena sredstva v kulturo v obdobju 2010- 2014 ponazarjata tudi naslednji tabeli:

Tabela 1: Sredstva, namenjena kulturi v proračunu občine Krško v letih 2010-2014¹

	2010	2011	2012	2013	2014
Proračun - odhodki v €	43.940.963	37.584.411	36.881.857	30.626.220	39.767.513
Skupno za kulturo v €	2.358.676	4.108.801	5.753.757	2.060.060	2.628.540

¹ Vir: Zaključni računi Občine Krško 2010-2014

% sredstev za kulturo v skupnem proračunu	5,37%	10,93%	15,60%	6,73%	6,61%
Skupno kultura - brez investicij v infrastrukturo	1.415.569	1.212.737	1.582.994	1.582.240	1.641.316
% sredstev za kulturo brez investicij v skupnem proračunu	3,22 %	3,23 %	4,29 %	5,17 %	3,13%

Delež proračunskih sredstev, namenjenih kulturi, je glede na realizacijo celotnih proračunov dosegel vrh v času investicijskih let 2011 in 2012 (celovita obnova gradu Rajhenburg in Mencingerjeve hiše).

Ne glede na investicije in siceršnje zniževanje sredstev ljubiteljski kulturi se sredstva za kulturo v občinskem proračunu v obdobju od 2010 do vključno 2014 konstantno povečujejo. Povečanje gre zlasti na račun zagotavljanja kazalnikov obnove objektov kulturne dediščine oz. javne kulturne infrastrukture, v okviru katerih se je Občina zavezala k zagotavljanju novih delovnih mest, in zaradi višjih materialnih in programskih stroškov novo vzpostavljenih enot Kulturnega doma Krško - t.j. Mestnega muzeja Krško, Galerije Krško in enote Grad Rajhenburg.

Tabela 2: Razrez sredstev na področju kulture, leto 2014²

	V €	V % glede na skupna sredstva za kulturo
Valvasorjeva knjižnica Krško	589.080	22,41 %
Kulturni dom Krško, brez zbirk	562.151	21,39 %
Galerija Božidar Jakac	17.000	0,65%
Glasbena šola Krško	78.704	2,99 %
Javna dela –javni zavodi	2.509	0,10 %
Skupaj javni zavodi	1.249.444	47,53 %
Ljubiteljska kultura – programi, javni razpis	66.113	2,52%
Zveza kulturnih društev Krško	2.800	0,11 %
Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško	16.998	0,65%
Razpis – dogodki, kabinet	15.000	0,57 %
Skupaj ljubiteljska kultura	100.911	3,84 %
Samostojni ustvarjalci v kulturi	4.080	0,16 %
Zasebni zavodi na področju kulture	2.900	0,11 %
Izgradnja nove knjižnice	2.440	0,09 %
Obnova velike dvorane Kulturnega doma K.	984.784	37,47 %
Skupaj investicije - javna kulturna infrastruktura	987.224	37,56 %

² Vir: Zaključni račun Občine Krško 2014, predlog

Sofinanciranje obnove kulturne dediščine – javni razpis, Oddelek za družbene dejavnosti	37.696	1,43 %
Sofinanciranje obnove kulturne dediščine – javni razpis, Oddelek za gospodarske dejavnosti	10.000	0,38 %
Sofinanciranje obnove mestnih jeder Krško, Brestanica – javni razpis, Oddelek za gospodarske dejavnosti	15.310	0,58%
Zbirke - Grad Rajhenburg	19.795	0,75%
Zbirke - Mestni muzej Krško	39.974	1,52%
Kult. dediščina - ostalo 3146	10.428	0,40%
Ulični muzej	4.908	0,19%
Slavni Krčani	4.959	0,19%
Samostan - ogrevanje	4.992	0,19%
Skupaj kulturna dediščina	148.062	5, 63%
<i>Mediji</i>	83.736	3,19 %
<i>Prireditve - kabinet</i>	42.183	1,60%
<i>Ostalo (javna kult. infrastruktura - skrbnik Oddelek za gospod. dejavnosti)</i>	10.000	0,38 %
Skupaj	2.682.540	100,00%

Na 1.1.2014 je imela občina Krško 25.893 prebivalcev³, kar pomeni, da v letu 2014 namenja za kulturo, če upoštevamo investicije, 101,52 EUR oz. brez investicij, 63,39 EUR na prebivalca.

Podatek za slovensko povprečje je iz l. 2012 - v tem letu so slovenske občine kulturi namenile 79,1 EUR na prebivalca⁴.

2.1 Javni zavodi na področju kulture

2.1.1 Valvasorjeva knjižnica Krško

Valvasorjeva knjižnica Krško je **splošna knjižnica**, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo in v okviru svoje dejavnosti uresničuje **kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo** na območju Občine Krško in Občine Kostanjevica na Krki.

Valvasorjeva knjižnica Krško deluje na petih lokacijah: osrednja knjižnica in mladinski oddelek v starem Krškem in izposojevališča na Vidmu, v Kostanjevici na Krki in na Senovem. V letu 2013 je knjižnico obiskalo 120.482 obiskovalcev (vsak prebivalec obeh občin je knjižnico obiskal več kot štirikrat), imela je 5.908 aktivnih članov (v knjižnico je včlanjen vsak peti prebivalec obeh občin, uporabnikov knjižnice je še več), ki so si izposodili

³ Vir: SURS, podatki na 1.1.2014

⁴ Vir: Ministrstvo za kulturo: Kultura v številkah 2010-2012, februar 2014.

376.036 enot gradiva. V organizaciji ali soorganizaciji knjižnice je bilo izvedenih 544 kulturnih in izobraževalnih dogodkov in prireditev. Pomemben del dejavnosti Valvasorjeve knjižnice Krško je tudi domoznanska dejavnost, v okviru katere so ob zbiranju in obdelovanju gradiva v letu 2013 izvedli 16 različnih dogodkov. V okviru knjižnice skrbijo in vodijo tudi po baročni kapucinski knjižnici, ki je dragocen spomenik kulturne dediščine, zbirki »Spidvej v Sloveniji« in Spominski sobi Krčana Alfonza Gspana.

Št. zaposlenih 31.12.2013: 17

Št. obiskovalcev v l. 2013: 120.482

Št. izposoje v l. 2013: 376.036

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2013: 518.550 EUR

Sredstva iz proračuna Občine Kostanjevica v l. 2013: 66.217 EUR

Sredstva, prejeta iz državnega proračuna v letu 2013: 44.584 EUR

Delež lastnih prihodkov: 7 % (44.976 EUR)

2.1.2 Kulturni dom Krško z vsemi enotami

Kulturni dom Krško, zgrajen s samoprispevkom občanov, deluje kot samostojna institucija na področju kulture in izobraževanja od l. 1977. Ustanoviteljske pravice javnega zavoda je leta 2003 prevzela Občina Krško.

Izvajanje javne službe enote **Kulturni dom Krško** zaobjema izvajanje programov in projektov ter posredovanja umetniške ustvarjalnosti in poustvarjalnosti na področju uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih, avdiovizualnih, filmskih in drugih umetnosti ter novih medijev. Kulturni dom Krško je član KUDUSa – Združenja kulturnih domov in ustanov Slovenije in Art kino mreže. Kot dejavnost na trgu Kulturni dom Krško opravlja: oddajanje prostorov in storitev, komercialni kino in interni bife.

Leta 2009 so bile z občinskim odlokom v okviru zavoda vzpostavljene nove enote - Mestni muzej Krško z Galerijo Krško, ki sta začeli pod okriljem Kulturnega doma Krško delovati 30.3.2010 in Grad Rajhenburg, ki ga je Kulturni dom Krško prevzel v upravljanje julija 2012, uradno je bil odprt 1.12.2012. Kulturni dom Krško je s pridruženimi enotami tako postal osrednji tovrstni javni zavod, ki deluje na področju posredovanja kulturno-umetniške produkcije ter varovanja in predstavljanja kulturne dediščine v občini Krško in v Posavju. Prireditve - dogodke v Kulturnem domu Krško je v letu 2013 obiskalo 39.927 obiskovalcev.

Mestni muzej Krško je specializiran lokalni muzej, muzej mesta in občine Krško, od februarja 2014 je skupaj z Galerijo Krško in Gradom Rajhenburg vpisan razvid muzejev in galerij, od leta 2013 pa je tudi član Skupnosti muzejev Slovenije.

Področja delovanja so: zbiranje, dokumentiranje, raziskovanje, razstavljanje, varovanje, predstavljanje in promocija nepremične in premične dediščine mesta in občine Krško v vseh obdobjih. Ob začrtanih stalnih razstavah (Janez Vajkard Valvasor, Josipina Hočevar, Vladimir Štoviček ter Adam Bohorič in Jurij Dalmatin), ki so delno že predstavljene in temeljijo na pomembnih osebnostih, povezanih z mestom Krško, so del rednih letnih programov tudi občasne razstave, ki jih muzej pripravlja v lastni produkciji in/ ali v sodelovanju z drugimi muzeji in galerijami. Pomemben del delovanja je priprava in izvajanje muzejsko pedagoških in andragoških programov za muzejske obiskovalce, ki so namenjeni predstavljanju in popularizaciji raznovrstne dediščine in muzeološke stroke ter v okviru slednjega sodelovanje in povezovanje z muzeji in galerijami doma in v tujini. V muzeju od sredine leta 2012 deluje muzejska trgovina.

Pomemben del nalog je tudi upravljanje in vzdrževanje nepremične dediščine - t.i. Valvasorjevega kompleksa, v katerem ima muzej sedež. V okviru Mestnega muzeja Krško od 5.3.2013 dalje deluje tudi del prostorov Mencingerjeve hiše, kot dislocirana enota MMK.

Kot dejavnost na trgu Mestni muzej Krško opravlja: storitve priprave prostorov in muzejska trgovina. Mestni muzej Krško je v letu 2013 obiskalo 4.892, Mencingerjevo hišo pa 2.752 obiskovalcev.

Galerija Krško opravlja javno službo za likovno dejavnost, s prirejanjem občasnih razstav v galeriji, ki se nahaja v desakralizirani cerkvi Sv. Duha v Krškem. Leta 2010 je Galerija Krško začela delovati kot enota Kulturnega doma Krško. Od februarja 2014 je vpisana razvid muzejev in galerij. Cilj delovanja je predstavljanje kvalitetnih in izvirnih avtorjev različnih generacij, z umetniškimi postavitevami, prirejenimi posebej za ta prostor, še posebej z usmeritvijo v produkcijo sodobne umetnosti. Razstavišče galerije je namenjeno projektom, ki inovativno pristopajo k sooblikovanju pozno-baročnega prostora v smislu t.i. *site-specific* projektov (posebej za to razstavišče pripravljenih umetniških projektov). Na leto se zvrsti 3 do 4 občasni razstavi individualnih ali skupinskih. Razstave spremljajo pedagoško-andragoški programi, ki so prilagojeni in pripravljene za vsako razstavo posebej. Galerijo Krško je v letu 2013 obiskalo 1.398 obiskovalcev.

Enota Grad Rajhenburg opravlja javno službo muzejev in galerij, osredotočeno na upravljanje kulturnega spomenika državnega pomena, enega najstarejših gradov na Slovenskem, katerega lastnica je Občina Krško. Po zaključeni celoviti obnovi gradu v letu 2012 je tako grad postal nosilec pomembnih vsebin različnih zgodovinskih obdobij in ki jih je mogoče muzejsko prezentirati. V gradu tako kot pred obnovo tudi po njej deluje dislocirana enota Muzeja novejših zgodovinskih Slovenije - Enota Brestanica, z dvema zbirkami nacionalnega pomena: Trapisti (prenovljena razstava od 19.4.2013) ter Izgnanci (prenovljena razstava 23.10.2014). Ustanovitelj muzeja je Ministrstvo za kulturo, ki v celoti financira njegovo delovanje. Enota KDK Grad Rajhenburg pa poleg upravljanja arhitekturnega spomenika tudi sama razvija muzejske vsebine, vezane na dediščino gradu in okolice- v sodelovanju z drugimi - pohištvo 18. in 19. Stoletja, Jože Ciuha, Polona Demšar, Vitezi Rajhenburški, ... Pomemben del delovanja je priprava in izvajanje muzejsko pedagoških in andragoških programov za muzejske obiskovalce, ki so namenjeni predstavljanju in popularizaciji raznovrstne dediščine in muzeološke stroke ter v okviru slednjega sodelovanje in povezovanje z muzeji in galerijami doma in v tujini. Od februarja 2014 je enota vpisana v razvid muzejev in galerij. V podporo javni službi pa v okviru enote od leta 2012 deluje muzejska trgovina, od leta 2014 pa tudi Galerija vin. Kavarna Grad Rajhenburg je v zunanjem gostinskem najemu. Grad Rajhenburg je v letu 2013 obiskalo 15.336 obiskovalcev.

Kot član Skupnosti muzejev Slovenije se muzejske enote KDK vključujejo v vseslovenske in mednarodne manifestacije kot je Poletna muzejska noč, Kulturni bazar, Otroški bazar, Dnevi evropske kulturne dediščine, mednarodni dan muzejev,... vključuje pa se tudi v druge dneve s katerimi obeležujemo slovensko kulturo (slovenski kulturni praznik, Ta veseli dan kulture,...).

Št. zaposlenih v vseh enotah 31.12.2013: 17

Št. obiskovalcev v l. 2013 (skupno v vseh enotah): 64.305

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2013: 494.674 EUR

Sredstva, prejeta iz državnega proračuna v letu 2013: 12.549 EUR

Delež lastnih prihodkov (tržna dejavnost in javna služba): 29 % (208.635 EUR)

2.1.3 Galerija Božidar Jakac Kostanjevica na Krki

Galerija Božidar Jakac je javni zavod - specialni muzej za likovno dejavnost, formalno ustanovljen leta 1974, s pooblastilom za opravljanje javne službe in vpisan v razvid muzejev in galerij. Temeljno poslanstvo galerije je zbiranje, proučevanje, predstavljanje in varovanje likovne dediščine, ki so jo uveljavljeni umetniki poklonili Kostanjevici na Krki, skrb za stalne zbirke, ki temeljijo na delih slovenskega ekspresionizma, dopolnjevanje stalnih zbirk in razstav z novimi deli, organiziranje mednarodnega simpozija kiparjev Forma viva, zbiranje del na papirju, predvsem predstavnikov ljubljanske grafične šole, prirejanje občasnih razstav v samostanski cerkvi, lapidariju, Lamutovem likovnem salonu, uveljavljenih domačih in tujih avtorjev ter mladih ustvarjalcev s področja likovne umetnosti. Posebno pozornost galerija namenja avtorjem in ustvarjalnosti z območja delovanja Galerije.

Galerija Božidar Jakac na stalnih razstavah predstavlja likovna dela: Božidarja Jakca, Toneta Kralja, Franceta Kralja, Franceta Goršeta, Jožeta Gorjupa, Janeza Boljke, Bogdana Borčiča, Pletersko zbirko starih mojstrov, razstavo na prostem Forma viva in Gorjupovo galerijo v Osnovni šoli Jožeta Gorjupa v Kostanjevici na Krki. V področje dela sodi tudi izmenjava razstav z muzeji in galerijami v drugih državah na osnovi recipročnosti. Ustanovitelj Galerije Božidar Jakac je Občina Krško, ustanoviteljske pravice po sporazumu med občinama izvaja Občina Kostanjevica na Krki. Programe javnega zavoda financirajo Ministrstvo za kulturo RS, Občina Kostanjevica na Krki, Občina Krško, del programov je financiran s sredstvi sponzorjev, donatorjev in iz tržne dejavnosti javnega zavoda.

Št. zaposlenih 31.12.2013: 15 (14,75)

Št. obiskovalcev v l. 2013: 17.982

Finančna sredstva (realizacija) 2013: 997.609 EUR

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2013: 17.000 EUR

Sredstva iz proračuna Občine Kostanjevica v l. 2013: 50.850 EUR

Sredstva, prejeta iz državnega proračuna v letu 2013: 855.194 EUR

Delež lastnih prihodkov: 7,47 % (74.565 EUR)

2.1.4 Posavski muzej Brežice

Posavski muzej Brežice, ki ima sedež v gradu Brežice (Cesta prvih borcev 1, Brežice) je pooblaščen za celostno varstvo premične kulturne dediščine Posavja. Njegovo poslanstvo je izvajanje muzejskih dejavnosti, opredeljenih kot javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine na območju Posavja. S svojimi zbirkami predstavlja javnosti zgodovino oz. dediščino Posavja od pradavnine do danes. Deluje na področjih umetnostne zgodovine, umetnostne obrti in likovne umetnosti, zgodovine, arheologije, etnologije, konserviranja in restavriranja.

Muzej je bil ustanovljen 26. junija 1949, ko je ustanoviteljske pravice in obveznosti financiranja prevzel Okrajni ljudski odbor Krško. Leta 1958 je prešel muzej iz pristojnosti Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto v pristojnost Skupščine občine Brežice, ki je prevzela tako ustanoviteljske pravice kot obveznosti financiranja. Prvi statut muzeja je bil sprejet 26. junija 1958. V register muzejskih zbirk pri Svetu za kulturo in prosveto Ljudske republike Slovenije je bil vpisan 30. avgusta 1961. Po sprejetju Zakona o varstvu naravne in kulturne dediščine so v letu 1982 skupščine občin Brežice, Krško in Sevnica sprejele odločbe o ustanovitvi muzeja (Odločba o ustanovitvi Posavskega muzeja v Brežicah št. 022-9/82 z dne 21. 10. 1982 in Odločba o ustanovitvi Posavskega muzeja v Brežicah št. 022-15/82-1 z dne 3. 11. 1982). Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/94) so občinski sveti občin Brežic, Krško in Sevnica sprejeli Odlok o ustanovitvi Posavskega muzeja Brežice (Uradni list RS, št. 7/98 z dne 30. 1. 1998). Z

Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Posavski muzej Brežice (Uradni list RS, št. 68 z dne 7. 9. 2012) je ustanoviteljica muzeja postala še občina Kostanjevica na Krki.

Občina Krško kot soustanoviteljica v skladu z zakonodajo nima finančnih obveznosti do zavoda, po vnaprejšnjem dogovoru pa sofinancira posamezen muzejske programe, vezane na dediščino območja občine Krško. Obveznosti v prihodnje pa so pogojene z morebitnimi spremembami zakonodaje. Posavski muzej Brežice hrani številne predmete, povezane z vsebinami Mestnega muzeja Krško, saj sta ustanovitev in fond muzeja povezana z zbiranjem predmetov in vzpostavljanjem muzeja v t. i. Valvasorjevi hiši v Krškem pred in po drugi svetovni vojni.

Št. zaposlenih: 13

Št. obiskovalcev v l. 2013: 24.792

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2013: 7.000 EUR

Sredstva iz proračuna drugih občin (Brežice) v l. 2013: 45.850 EUR

Sredstva, prejeta od MK v letu 2013: 364.928 EUR

Sredstva, prejeta iz drugih državnih virov v l. 2013: 20.895 EUR

Delež lastnih prihodkov: 5,17% (24.352 EUR)

2.1.5 Glasbena šola Krško

Glasbena šola Krško je javni zavod, ki ga je Občina Krško ustanovila leta 1997. Izvaja program osnovnega glasbenega izobraževanja v 25,42 oddelkih, ki je predpisan s predmetnikom in učnimi načrti Zakona o glasbeni šoli. Šola poleg rednega programa izvaja še nekatere nadstandardne programe in projekte, ko npr.: organizacija regijskih in državnih tekmovanj, mednarodnih tekmovanj, samostojnih koncertov orkestrov, solistov, javne predstavitve njihovih glasbenih skupin s komentarjem o načinu delovanja in podobno. Glasbena šola izvaja tudi program s posebnimi potrebami in organizira izobraževanja učiteljev.

Št. zaposlenih 31.12.2013: 38

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2013: 86.084 EUR + 5.000 za inv.vzdrž.

Sredstva iz proračuna drugih občin v l. 2013: 3.260 EUR

Sredstva, prejeta iz državnih virov v l. 2013: 902.936 EUR

Delež lastnih prihodkov: 178.421 EUR oz. 15 %

2.1.6 Muzej novejšje zgodovine Slovenije, enota Brestanica

Muzej novejšje zgodovine Slovenije (MNZS), Enota Brestanica, deluje na gradu Rajhenburg od leta 1979. V času obnove gradu Rajhenburg sta zaposleni delavki svoje delo opravljali v prostorih Mestnega muzeja Krško, v skladu s tripartitnim sporazumom med Muzejem novejšje zgodovine Slovenije, Občino Krško in Kulturnim domom Krško. V letu 2012 se je ena od zaposlenih delavk upokojila (muzejska čuvajka), nadomestne zaposlitve v skladu z racionalizacijo in 1% zmanjševanjem zaposlovanja, ni bilo. Po obnovi gradu Rajhenburg v letu 2012 se je kustosinja vrnila na grad in dislocirana enota MNZS je začela s prenovo dela muzejskih zbirk, ki so bile na gradu urejene v času od 1968 do 1993. Med MNZS in Kulturnim domom Krško je bila l. 2013 sklenjena pogodba o medsebojnem urejanju obveznosti v zvezi z gradom Rajhenburg, v okviru katere se dajejo v brezplačno uporabo oz.

souporabo prostori in oprema, potrebni za izvajanje dejavnosti MNZS, enote Brestanica, le-ta pa se v korist upravljavca, Kulturnega doma krško, odreka vstopnin in drugih storitvenih prihodkov.

V skladu z dogovorjenimi aktivnostmi je MNZS 19. aprila 2013 na gradu odprl novo stalno muzejsko razstavo o menihih trapistih, 23. oktobra 2014 pa je uredil in postavil na ogled novo stalno razstavo o slovenskih izgnancih, ki predstavlja izgon Slovencev v času druge svetovne vojne na območju cele Slovenije. V skladu z dogovori bo v letu 2016 realizirana še manjša postavitev o političnih zaporih na gradu Rajhenburg po vojni.

Število zaposlenih 31.12.2013 v enoti Brestanica: 1 (kustosinja in vodja enote)

Sredstva iz proračuna Občine Krško v letu 2013: kritje materialnih stroškov prostorov za potrebe izvajanja dejavnosti MNZS

Sredstva iz proračuna drugih občin v letu 2013: 0

Sredstva prejeta iz državnih virov v letu 2013 - razstava Trapisti: 20.470 EUR (87,72%)

Donacije in sponzorska sredstva za razstavo o trapistih skupaj: 2.866 EUR (12,28%)

2.2 Ljubiteljska kultura

Kulturna društva so nepogrešljiv dejavnik v življenju skupnosti. Kot navaja Zveza kulturnih društev Slovenije »Kulturno delovanje v društvih pogosto enačijo kar s tradicijo, ker se pač opira na ustaljene oblike. Toda izpod tega se vseskozi dogajajo inovativni premiki, s katerimi se kulturni običaji umeščajo v nov čas, ali pa se porajajo povsem novi ustvarjalni odzivi, ki v institucijah ne morejo prodreti. Ne eno, ne drugo pa ni oblika pasivnega potrošništva in gole porabe prostega časa, ampak je izraz talenta in volje za umetniško delovanje. V njih se srečujemo s celotnim spektrom pristopov od ljudske do alternativne kulture. Razvoj v kulturnih društvih gre v smeri vse večje pluralnosti, ki zajema tako spontano ljudsko kulturno tvornost kot tudi načrtno ljubiteljsko umetniško.«

2.2.1 Kulturna društva oz. skupine na območju občine Krško⁵

Mesto Krško ter ostali kraji v občini imajo bogato tradicijo kulture. Že konec 19. stoletja je bilo ustanovljeno Bralno društvo ki je imelo osrednjo kulturno vlogo vse do ustanovitve Sokola. Prirejali so koncerte, plese, maškarade in druge prireditve. Z zbranim denarjem so financirali izdajo časopisov in zbornikov. Ustanovljena je bila tudi ljudska knjižnica, godbeni klub, pevski zbor. Proti koncu 19. in v začetku 20. stoletja je Krško izdajalo tudi časopise: Dolenjske novice, Posavsko stražo, Narodni glas, Napredna misel ...

Posebno mesto v zgodovini Krškega je imela šola, ki je do 2. svetovne vojne delovala kot meščanska šola, nato pa kot nižja gimnazija. Šolsko osebje je vodilo kulturno življenje. Šolsko osebje je več desetletij vodilo kulturno življenje in sodelovalo tudi na gospodarskem področju.

Tudi po razpadu Avstro Ogrske se je nadaljevalo kulturno življenje v različnih društvih (Prostovoljno gasilsko društvo, Sokolsko društvo, Katoliško slovensko izobraževalno društvo, Katoliško prosvetno društvo, Prosvetno društvo,...) Pred drugo svetovno vojno je bilo v Krškem ustanovljeno Muzejsko društvo za politična okraja Krško in Brežice. Kulturno življenje je bilo močno prisotno tudi v okoliških krajih. Ljudje so se zbirali v prosvetno

⁵ Vir: JSKD, OI Krško

kulturnih društvih. Veliko teh društev danes ne deluje več, vendar pa so bila pomemben dejavnik razvoja ljubiteljske kulture.

Ljubiteljska kulturna dejavnost se na območju občine Krško odvija v različnih organizacijskih oblikah:

1. v okviru kulturnih društev in skupin:

V občini Krško trenutno deluje 29 registriranih kulturnih društev oz. društev, ki se ukvarjajo tudi z ljubiteljsko kulturo. Sestava teh društev je različna, ena so tako imenovana "monokulturna", ki se ukvarjajo z enim področjem kulture, druga pa v svojem okviru združujejo več sekcij oz. skupin različnih področij kulture. Večseksijska društva so prisotna skorajda v vseh večjih krajevnih središčih (razen Krškega in Rake) in praviloma delujejo v prostorih krajevnih domov ali osnovnih šol. Specializiranih društev z zgolj eno vrsto dejavnosti je več na samem območju mesta Krško, pa tudi pri teh je bil v preteklih letih trend po drobitvi na sekcije. Vsa društva skupaj združujejo cca 1.300 članov. Poseben status delovanja v javnem interesu na področju kulture je v letu 2014 imelo deset društev.

2. v okviru drugih društev oz. organizacij delujejo kulturne skupine:

turističnih društev (1 skupina), društev upokojencev (3 skupine), javnih zavodov (2 skupine), drugih organizacij (3 skupine). Omenjene skupine se aktivno vključujejo in se predstavljajo navzven na skupnih prireditvah in izobraževanjih, ki jih organizira Javni sklad za kulturne dejavnosti -OI Krško.

3. v okviru OŠ in vrtcev, glasbene šole

V šolah in vrtcih se otroci združujejo v interesne dejavnosti na področju kulture: pevski zbori (11 otroških in 6 mladinskih), gledališke in lutkovne skupine (4 skupine), otroške folklorne skupine (1 skupina), likovni in literarni krožki, plesne skupine ipd. in se predstavljajo na skupnih preglednih prireditvah v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti -OI Krško.

Področja ljubiteljske kulture - strukturiranost po dejavnostih (štev. skupin):

1. glasbena dejavnost: instrumentalni sestavi: 6, pevske zasedbe: 12;
2. plesna dejavnost: 16
3. folklorna dejavnost: folklorna skupina: 1, pevci ljudskih pesmi: 3
4. gledališka dejavnost: 5 odraslih, 2 otroški
5. lutkovna dejavnost: 2
6. likovna dejavnost: 4, fotografska: 2
7. rokodelstvo (vezenje, kvačkanje..): 6
8. literarna dejavnost: 4 in nad 15 aktivnih posameznikov, ki niso organizirani v društva oz. nekateri delujejo v literarnih sekcijah določenih društev
9. Filmska in video dejavnost: 2

Kakovostna raven ljubiteljske kulture

Ljubiteljska kultura v občini Krško iz leta v leto pridobiva na kvaliteti in izraznih oblikah, kar je tudi rezultat dela mentorjev, različnih izobraževanj in tako nekatera društva dosegajo visok nivo delovanja, ki je že na pol profesionalen oz. vključujejo tudi člane, ki se z različnimi zvrstmi umetnosti tudi profesionalno ukvarjajo (npr. orkestri). Eden od kazalcev kakovosti posameznih skupin oz. društev so uvrstitve na medobmočno in državno raven, na osnovi strokovnega izbora. Strokovno spremljanje skoraj na vseh področjih ljubiteljske kulture redno

omogoča Javni sklad za kulturne dejavnosti -OI Krško z organizacijo preglednih srečanj in revij.

Na medobmočni ravni, ki obsega Dolenjsko, Belo krajino in Posavje se uveljavlja 9 skupin (pevske, plesne, gledališke in folklorna) ter posamezni likovniki, na najvišji kakovostni tj. državni ravni pa se uveljavljajo 4 skupine (instrumentalne, plesne, filmske) ter posamezni likovniki in literarni ustvarjalci.

Ocena trenutnega stanja kaže, da je ljubiteljska kultura v občini Krško izjemno razvita in aktivna ter enakomerno zastopana na vseh kulturnih področjih. Uveljavljena programska piramida omogoča na območnem nivoju predstavitev in strokovno oceno vseh kulturnih in umetniških skupin, ki to želijo. Selekcija je zagotovljena na regijskem nivoju, predstavitev najboljših dosežkov pa na državnem nivoju in na mednarodnih prireditvah.

Med kulturnimi področji je najbolj razvita glasbena dejavnost, tako vokalna kot tudi instrumentalna. Na instrumentalno glasbeno dejavnost in tudi vokalno ima velik vpliv Glasbena šola Krško, ki spodbuja in vzgaja mlade glasbene ustvarjalce v vseh glasbenih zvrsteh. Tako imamo na območju občine Krško štiri velike orkestre. Pogrešamo strokovno spremljane revije pihalnih orkestrov, ki so bile pred leti ukinjene zaradi finančnih težav. Odkar na Glasbeni šoli deluje Oddelek za sodobni ples, se je plesna dejavnost močno razširila in s tem dvignila tudi kakovost dela. Zelo se razvija tudi mažoretna dejavnost. Večina skupin se redno vključuje v pregledne revije plesnih skupin, nekatere celo pripravljajo tudi samostojne celovečerne projekte. Tudi na področju gledališke dejavnosti je zelo viden napredek, tako pri odraslih kot tudi otroških, kar je razvidno iz priznaj in pohval, ki jih prejemajo skupine in posamezniki. Gledališke skupine se izkazujejo s celovečernimi gledališkimi predstavami. Med področji ljubiteljske kulture na našem območju pogrešamo otroško folkloro. Tudi lutkovna dejavnost je slabše razvita.

Posamezna kulturna društva združujejo tudi člane, ki sami niso ustvarjalci ali poustvarjalci, z organizacijo različnih dogodkov pa zadovoljujejo kulturne potrebe, izobražujejo udeležence, spodbujajo zanimanje za kulturo ipd.

Starostna struktura kulturnih ustvarjalcev oz. članov društev je različna. Kar velika prisotnost je mladih na vseh področjih ljubiteljske kulture in to kaže tako na ohranjanje tradicionalne kulture kot tudi na razvoj nove, sodobne kulture in umetnosti.

Zagotavljanje prostorskih in materialnih pogojev za delovanje ljubiteljske kulture:

V razmerju z ustanovami in poklicnimi organizacijami na področju kulture so ljubiteljske skupine in društva ob svoji široki razprostranjenosti in številčnosti bistveno bolj odvisne od materialnih razmer v okolju svojega delovanja. Prostorski pogoji in oprema v neki meri določajo tudi obseg, uspehe in učinke dejavnosti.

Društva ki delujejo v vaških okoljih, imajo v okviru krajevnih skupnosti praviloma brezplačno zagotovljene prostore za sestanke in produkcijske procese. V krajih, kjer so kulturni domovi, kulturna društva uporabljajo te prostore tudi za produkcijo in sestanke. Za izvedbo kulturnih prireditev društva v več krajih razpolagajo s kulturnimi domovi, ki so skromno opremljeni, vendar dokaj primerni za društveno produkcijo.

V samem mestu Krško pa imajo društva in tudi posamezniki možnost uporabe prostorov v Mladinskem centru Krško in v Dvorani v parku v starem mestnem jedru, zlasti za izvedbo prireditev. Veliko skupin pa se poslužuje tudi prostorov v osnovnih šolah, tako za vaje kot tudi za izvedbo dogodkov. Občina sicer omogoča tudi neprofitne najemnine za prostore, ki so v lasti občine, društvom, ki delujejo na področju likovne umetnosti pa so v skladu s 75. členom ZUJIK-a na razpolago tudi prostori javne kulturne infrastrukture, s katerimi upravlja Kulturni dom Krško.

Preko občinskega javnega razpisa za sofinanciranje kulturnih programov je kulturnim društvom oz. skupinam na voljo brezplačna uporaba velike dvorane Kulturnega doma Krško in tudi atrija/dvorane na Gradu Rajhenburg za skupaj 8 dogodkov na leto, kar za večje produkcije oz. dogodke zadostuje, so pa podobne potrebe tudi po manjših prostorih javne kulturne infrastrukture.

V okviru javnega razpisa občina društvom delno sofinancira tudi nakup in vzdrževanje opreme.

Financiranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

Kulturna društva v občini Krško pridobivajo večji delež programskih in materialnih sredstev za svojo dejavnost iz občinskega proračuna na podlagi javnega razpisa, ki je programsko usmerjen, ostalo pa pridobijo iz drugih javnih razpisov, nekaj iz sponzorstev ter donatorstev ter lastnih prihodkov (vstopnine, članarine...).

Zaradi gospodarske krize in varčevalnih ukrepov se sredstva za ljubiteljsko kulturo zmanjšujejo tudi s strani gospodarstva kot tudi javnih virov, se pa na strani občinskih stanje stabilizira (zmanjševanje sredstev, ki je bilo zlasti v letih 2011 in 2012, se je ustavilo na ravni iz leta 2012).⁶

Izvajanje programov društev in njihovih zvez sofinancira tudi Javni sklad za kulturne dejavnosti na podlagi javnih pozivov za sofinanciranje projektov, ki presegajo lokalni pomen. Javni sklad za kulturne dejavnosti sofinancira tudi nujne posege pri investicijskem vzdrževanju prostorov in nakup opreme za potrebe ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in mladinskih kulturnih centrov.

Ugotavljamo, da se, žal, zelo malo društev prijavlja na druge razpise za pridobitev sredstev. Tudi na skladove vsakoletne razpise (za program, investicijsko vzdrževanje, nakup opreme) se prijavljajo le redki.

Na občinski javni razpis za sofinanciranje kulturnih programov se jih običajno prijavi oz. so sredstva letno odobrena od 19 do 28 društvom (v letu 2014: 19). V l. 2014 je za programe in opremo kulturnih društev namenjenih skupno 67.150 EUR, ter dodatno še 8 brezplačnih uporab javne kulturne infrastrukture za izvedbo večjih, bolj množično obiskanih dogodkov (v skupni vrednosti 4.000 EUR).

2.2.2 Zveza kulturnih društev Krško

Društva s področja ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Krško se povezujejo tudi v okviru Zveze kulturnih društev Krško, ki usklajuje in povezuje ljubiteljske kulturne skupine in posameznike, zastopa interese svojih članov, organizira različne oblike izobraževanj za svoje članstvo, skupne kulturne prireditve društev (Kulturni mozaik), podeljuje priznanja za dosežke na področju kulture (Prešernove plakete), izvaja skupne produkcije več društev, posebej podpira iniciative mladih članov (Kolektiv), koordinira sodelovanje članov – društev na prireditvah drugih organizatorjev, predstavlja delo zveze širši javnosti, zastopa interese članov ipd. Trenutno je v Zvezo kulturnih društev Krško vključenih **14 društev**.

Občina namenja Zvezi kulturnih društev Krško programska sredstva preko vsakoletnega javnega razpisa.

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2014: 2.800,00 EUR (v l. 2013: 3.600,00 EUR; del stroškov je Občina v l. 2014 krila direktno na letni ravni v povprečju 3000 EUR.

⁶ V letih od 2007 do vključno 2010 so se sredstva ljubiteljski kulturi povečevala; l. 2007 87.347 EUR, l.2008: 100.449 EUR; l. 2009: 103.663 EUR, l. 2010 119.777 EUR)

2.2.3 Javni sklad za kulturne dejavnosti, območna izpostava Krško (JSKD,OI Krško)

Za izvajanje javnega interesa na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti je država ustanovila Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD). Območna enota sklada deluje tudi v Krškem. Naloga sklada je, da zagotavlja strokovno pomoč kulturnim društvom in njihovim zvezam, skrbi za izobraževanje mentorjev in s tem za višanje nivoja kvalitete dela ter organizira pregledna območna in medobmočna srečanja skupin. JSKD,OI Krško se v okviru občinskega proračuna financira na podlagi 68. člena ZUJIK-a ter na podlagi 3. odstavka, 15. člena Zakona o Zakona o Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti ter 3. odstavka, 32. člena Akta o ustanovitvi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (Uradni list RS, št. 72/10). Občina Krško tako sofinancira v program območnih in medobmočnih srečanj različnih kulturnih skupin (pevskih, plesnih, folklornih, literarnih, gledaliških, likovnih...), razstavnih programov v Dvorani v parku, Poletne večere v parku, Dneve evropske kulturne dediščine, izobraževanja, strokovna spremljanja ipd., preko upravljavca javne kulturne infrastrukture pa zagotavlja tudi brezplačne prostore in sredstva za materialne stroške vzdrževanja prostorov. Občina pa dodatno financira tudi projekt rekonstrukcije oblačilnega videza znamenitih Krčanov, v katerih JSKD povezuje posamezne ljubiteljske ustvarjalce v program igranih animacij živih likov krške zgodovine s ciljem dopolnitve turistične ponudbe.

Št. zaposlenih: 1

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2013: 16.998 EUR (letni program) + 4.940,40 EUR (projekt Slavni Krčani) + materialni stroški pisarne v okviru Valvasorjevega kompleksa.

Sredstva iz proračuna Občine Kostanjevica v l. 2013: 820,00 EUR

Sredstva, prejeta iz drugih državnih virov (JSKD) v l. 2013:37.531 EUR (7.700 EUR za program, 2.052 EUR za materialne stroške, 27.779 EUR za stroške dela).

2.2.4 Zasebni zavodi, ki delujejo na področju kulture

Na javne razpise s področja kulture so se v preteklih letih javljali 4 zasebni zavodi, ki delujejo na področju kulture in imajo sedež v občini Krško, zlasti za projekte založništva in kulturne dediščine.

V letu 2014 je občina sofinancirala 1 (en) zasebni zavod za izvedbo 2 projektov v skupnem znesku 2.900 EUR (v letu 2013 1 projekt v skupnem znesku 3.000 EUR).

2.2.5 Samozaposleni v kulturi

V razvidu samozaposlenih v kulturi so evidentirani 3 ustvarjalci, ki so se v zadnjih 5-ih letih prijavi na javne razpise občine.

V letu 2013 je Občina Krško sofinancirala program 1 samostojnega ustvarjalca v kulturi v skupnem znesku 2.400 EUR.

V l. 2014 Občina Krško sofinancirala programa 2 samostojnih ustvarjalcev v kulturi v skupnem znesku 4.080 EUR.

2.4. Kulturna dediščina

»S spoštovanjem kulturne dediščine bogatimo sodobno življenje: dragocene vsebine delamo dostopne, široko odpiramo vrata muzejev in gradov, na tradiciji gradimo gospodarsko prihodnost.«⁷

Celostno ohranjanje kulturnih spomenikov (prenova, upravljanje in oživljanje) je tako del javnega interesa tudi na lokalnem nivoju.

V register nepremične kulturne dediščine na območju občine Krško je bilo maja 2014 vpisanih 364 enot kulturne dediščine, od tega ima 55 enot status kulturnega spomenika, od teh je 5 enot državnega (Grad Rajhenburg in Območje gradu Rajhenburg, Grad Šrajbarski Turn in Območje gradu Šrajbarski Turn ter Mavzolej Anastazija Gruena) in 55 enot lokalnega pomena.

Po tipu dediščine:

»Arheološka najdišča« (arheološka dediščina)	76 enot
»Stavbe« (stavbna dediščina)	144 enot
»Parki in vrtovi« (vrnoarhitekturna dediščina)	1 enota
»Stavbe s parki in vrtovi« (vrnoarhitekturna in stavbna dediščina)	1 enota
»Spominski objekti in kraji« (memorialna dediščina)	117 enot
»Naselja in njihovi deli«	10 enot
»Drugi objekti in naprave«	4 enote

Občina Krško pri tem daje posebno pozornost obnovi kulturne dediščine v njeni lasti (pri tem uspešno pridobiva EU in državna sredstva ter vlaga lastna.), sredstva za obnovo in vzdrževanje pa namenja tudi ostalim lastnikom kulturne dediščine z območja občine Krško preko javnih razpisov (na letni ravni do 66.969 EUR).Preko vsakoletnega javnega razpisa omogoča občina tudi obnovo premične dediščine.

Na področju varovanja premične dediščine občina sofinancira javno službo v enotah Kulturnega doma Krško (enote Mestni muzej Krško, Galerija Krško in Grad Rajhenburg) in programskokot pooblaščenemu muzeju za področje likovne dejavnosti pa tudi v Galeriji Božidar Jakac Kostanjevica na Krki in posamezne projekte tudi Posavskemu muzeju Brežice, ki je pooblaščen muzej za premično dediščino občine Krško.

Kot je že navedeno, v okviru domoznanske dejavnosti skrbi za posamezne zbirke, povezane z dediščino, tudi Valvasorjeva knjižnica Krško.

Muzejski enoti Kulturnega doma Krško zaposlujeta na področju varovanja dediščine 10 oseb, v letu 2014 so skrbeli za skupno 10 stalnih razstav (6 Mestni muzej Krško, 4 Grad Rajhenburg) in 2 občasni razstavi (1 Mestni muzej Krško in 1 Grad Rajhenburg).Število prevzetih predmetov v Mestni muzej Krško: 870 kiparskih del Vladimira Štovička, od katerih je bila narejena 1 replika in 16 odlitkov bron in mavec, katalogiziranih 231 in akcesiranih 76 del.

V register žive dediščine z območja občine Krško še ni bilo vpisov, za kar je pooblaščen Posavski muzej Brežice, ki pripravlja predloge za Register, ki ga vodi Slovenski etnografski muzej.

⁷ Nacionalni program kulture 2014-2017

2.5. Javna kulturna infrastruktura in investicije

Občina Krško je v letu 1995 sprejela sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (Sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture, Uradni list RS št. 62/95) in Sklep o določitvi Večnamenskega gasilskega in krajevnega doma Gora za javno kulturno infrastrukturo, Uradni list RS, št. 83/07). V letu 2010 je bil sprejet Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/10), po zaključenih obnovah in drugih spremembah pa bo potreben ponovne aktualizacije. Javno infrastrukturo na področju kulture upravljajo javni zavodi (Kulturni dom Krško, Valvasorjeva knjižnica Krško), z nekaterimi objekti upravlja občina kot lastnica neposredno, s kulturnimi domovi po krajevnih skupnostih pa upravljajo šole (OŠ XIV. divizije Senovo) in krajevne skupnosti.

Uporabniki javne kulturne infrastrukture pa so tudi Muzej novejše zgodovine Slovenije, enota Brestanica (grad Rajhenburg), Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško, Zavod RS za varstvo kulturne dediščine, OE Ljubljana (omogočena jim je brezplačna uporaba v Valvasorjevem kompleksu - Mestnem muzeju Krško), kulturna društva in drugi ustvarjalci na področju kulture (v skladu s 75. členom ZUJIKa- Društvo ljubiteljev fotografije Krško in Društvo likovnikov Krško Oko - v Mestnem muzeju Krško; v okviru vsakoletnega javnega razpisa je omogočenih še 8 brezplačnih uporab večjih prostorov (velika dvorana Kulturnega doma Krško in atrij oz. dvorana na gradu Rajhenburg) v okviru javne kulturne infrastrukture; za grad Rajhenburg pa imajo lokalna društva (iz Brestanice) na račun dolgoletnega upravljanja in vzdrževanja gradu skupno 10 brezplačnih uporab na leto.

Občina v okviru letnih pogodb z upravljavci javne kulturne infrastrukture zagotavlja sredstva za tekoče in investicijsko vzdrževanje, v preteklih letih pa je precej sredstev namenila celoviti obnovi kulturnih spomenikov oz. javne kulturne infrastrukture (Valvasorjev kompleks, Grad Rajhenburg, Mencingerjeva hiša, velika dvorana Kulturnega doma Krško...)

Javni interes na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo vključuje zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih dejavnosti in izboljšanje dostopnosti do kulture.

Javni interes občina uresničuje z investicijami v kulturne spomenike in kulturno infrastrukturo v svoji lasti v okviru Načrtov razvojnih programov (NRP) ter podporo, sofinanciranjem projektov obnove kulturne dediščine v zasebni lasti preko vsakoletnih javnih razpisov.

2.6 Mediji

Kadar govorimo o javnem interesu na področju medijev, medije presojava tudi kot vprašanje kulture. Kakovostni mediji so za slovenski prostor eden temeljnih nosilcev kulturno-informativnih vsebin. So nosilci kulture in so sami del kulture. Tako Občina Krško v interesu celovitega informiranja lokalne javnosti v okviru zakupljenih strani sofinancira regijski časopis, štirinajstdnevnik, Posavski Obzornik, ki brezplačno prihaja v vsa gospodinjstva občine. Sofinancira pa tudi TV Vaš Kanal Novo mesto, od l. 2014 tudi Ansat TV. V okviru objavljenih vsebin je precejšnji delež namenjen tudi kulturnim prireditvam, projektom in dosežkom s področja kulture. Skupno Občina Krško medijem zagotavlja skupno 83.735 EUR.

3. VIZIJA, CILJI, UKREPI/ JAVNI INTERES IN KULTURNA POLITIKA OBČINE V OBDOBJU 2015-2020

Vizija in cilji razvoja kulturne dejavnosti na območju Občine Krško

Z lokalnim programom kulture 2015-2020 želi Občina Krško ohraniti doseženo stanje in ga še nadgraditi s podpiranjem ustvarjalnosti, doseganjem večje dostopnosti kulturnih dobrin, kakovosti kulturnega delovanja, podpiranja raznolikosti kulturnih zvrsti ter upoštevanja prispevka kulture h kakovosti življenja ljudi, kohezivnosti lokalne skupnosti in družbeno gospodarskemu razvoju neposredno (donosnost določenih kulturnih dejavnosti) in zlasti posredno (prispevek k turizmu, oblikovanju, urejenosti krajine in urbanih središč in kvalitete življenja v njih itd.).

Občina glede na predpise, ki določajo pristojnosti s področja kulture in glede na tradicijo kulturnega prostora, v nadaljevanju zastavlja razvoj oziroma politiko po posameznih področjih.

Pri tem bo zlasti pri varstvu in revitalizaciji kulturne dediščine upoštevala načelo javno – zasebnega partnerstva, razvoj podeželja, razvoj poklicev v kulturi, odpiranje novih delovnih mest, predvsem na področju razvoja kadrov s področja upravljanja kulturne dediščine.

Splošni cilji:

- spodbuditi ustvarjalnost na vseh področjih kulturnih dejavnosti na območju občine Krško z namenom, da se kulturna ponudba v občini razvija po kriterijih kakovosti, raznovrstnosti, dostopnosti, povezovanja virov in sodelovanja;
- zagotoviti ohranjanje, prezentacijo, raziskovanje in promocijo materialne in nematerialne kulturne dediščine, vključno z dediščino, ki ima tudi status naravne vrednote;
- zagotoviti večjo dostopnost javnih kulturnih dobrin in storitev za vse prebivalce in obiskovalce občine Krško;
- krepitev tistega dela kulturne produkcije, ki temelji na med področnem povezovanju in sodelovanju, zlasti s področji vzgoje in izobraževanja, turizma, urbanizma, regionalnega razvoja, ekologije in gospodarskega razvoja;
- kontinuirano promovirati kulturno ponudbo občine različnim ciljnim skupinam obiskovalcev ter tako spodbuditi razvoj kulturnega turizma;
- zagotoviti pogoje, da se bodo nevladne organizacije in druge ustanove ter posamezniki, ki delujejo na področju kulture, razvijali ter prispevali k večji kakovosti in raznovrstnosti kulturne ponudbe v občini.

Področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine na območju Občine Krško v obdobju 2015-2020

3.1. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

Temeljno poslanstvo splošnih knjižnic je postati središča za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter še povečati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Temu se pridružuje tudi njihova kulturna in socialno-razvojna funkcija v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih, socialnih in drugih zmožnosti prebivalcev

države. Nadvse pomembna je tudi skrb za ohranjanje slovenske pisne kulturne in znanstvene dediščine. Obdobje, ki je pred nami, je nedvomno prelomno za knjižnice. Od knjižnic se bo še bolj zahtevalo budno spremljanje dogajanja v družbi, visoko stopnjo odzivnosti in prilagajanja tako razmeram v globalizirani družbi kot tudi aktualni socialni in ekonomski situaciji v Sloveniji. Glavni cilji, ki jih bomo na območju občine Krško v prihodnosti v zvezi s knjižnično dejavnostjo zasledovali so:

Cilj 1: Nadgradnja obstoječih in razvoj novih storitev Valvasorjeve knjižnice Krško

V preteklih letih je Valvasorjeva knjižnica Krško razvila vrsto storitev, s katerimi se odziva na konkretne potrebe različnih ciljnih skupin. Uspešna je pri spodbujanju branja ter razvoju informacijske pismenosti med otroki, išče poti do ranljivih skupin prebivalcev in do občanov, ki zaradi starosti ali bolezni ne morejo uporabljati knjižničnih storitev na običajne načine. Na področju ponudbe gradiva in informacij knjižnica vzpostavlja vzporedno ponudbo v elektronskem okolju. Valvasorjeva knjižnica Krško bo morala v naslednjem obdobju obstoječe storitve razvijati in jih nadgrajevati ter prilagajati spremenjenim okoliščinam, razvijati nove storitve na področju informacijske pismenosti, vseživljenjskega učenja, socialnega vključevanja, medgeneracijskega in medkulturnega dialoga v fizičnem in virtualnem okolju, in to tako, da bo z njimi naslavljala vse skupine prebivalcev.

UKREPI

- A. Vsebinsko profiliranje knjižničnega gradiva (zbirke) na posameznih enotah*
- B. Gradnja zbirke za uporabnike s posebnimi potrebami*
- C. Razvoj inovativnih storitev za iskanje, pridobivanje in uporabo znanja, ki jih omogočajo sodobne tehnologije (gradnja zbirke v e-obliki)*
- D. Vzdrževanje, dopolnjevanje in izgradnja novih premičnih zbirk*
- E. Oblikovanje in nadgradnja posebnih tematskih zbirk knjižničnega gradiva*
- F. Razvoj in oblikovanje knjižničnih storitev za mladostnike in starejše ter za etnične skupine (postopen razvoj knjižničnih zbirk za določene etnične skupine, priprava posebnih oblik prireditev in izobraževanj za etnične skupine – za otroke, ženske/matere ...) v slovenskem jeziku in jeziku etničnih skupin*
- G. Spodbujanje medgeneracijskega srečevanja in pomoči (priprava in izvajanje programa prostovoljstva v knjižnici)*
- H. Spodbujanje branja in razvijanje bralne kulture med vsemi generacijami*

Nosilci izvajanja ukrepov: Valvasorjeva knjižnica Krško, delovne skupine; zunanji partnerji

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: obrat gradiva, število obiskovalcev, število mladostnikov / starejših / pripadnikov etničnih skupin med uporabniki knjižnice; št. projektov; št. sodelujočih prostovoljcev; št. novih storitev

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 2: Nadgradnja razvoja domoznanske dejavnosti Valvasorjeve knjižnice Krško

Domoznanska dejavnost je tista, kjer je knjižnica najbolj povezana z lokalno skupnostjo. Valvasorjeva knjižnica Krško ima najbogatejšo domoznansko zbirko v Posavju, ki jo poznajo in uporabljajo tudi širše v Sloveniji. Poleg domoznanskega oddelka so v Valvasorjevi knjižnici Krško še tri posebne zbirke: Kapucinska knjižnica, Spidvej v Sloveniji in Gspanova soba. V prihodnje bo knjižnica gradila lastne podatkovne zbirke v virtualnem okolju, promocijo

domoznanske dejavnosti pa usmerila v krepitev kulturne identitete prebivalcev. Pri tem bo poudarek na delu z mladimi in spodbujanju medgeneracijskega sodelovanja.

UKREPI

- A. Razvoj novih oblik posredovanja informacij in dokumentov o zgodovini in razvoju lokalnega okolja*
- B. Zagotavljanje digitalizacijo gradiva in pripravo e-vsebin, pomembnih za ohranjanje kulturne dediščine (priprava vsebin za regijski portal KAMRA, portal dLib, priprava lastnih podatkovnih zbirk)*
- C. Vključevanje prebivalcev v zbiranje dokumentov, pomembnih za lokalno kulturno dediščino, in povezovanje/sodelovanje z lokalnimi muzeji pri prezentaciji gradiva*
- D. Promocija posebnih zbirk (Kapucinska knjižnica, Spidvej v Sloveniji, Gspanova soba)- vključitev v turistično ponudbo*
- E. Promocija domoznanskih vsebin*

Nosilci izvajanja ukrepov: zaposleni v domoznanskem oddelku

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število iskanj, število digitaliziranih dokumentov, število dokumentov na KAMRI, dLib-u, število obiskovalcev, število vključenih v zbiranje domoznanskega gradiva...

Vir: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 3: Krepitev obstoječih in vzpostavljanje novih partnerstev ter promocija

Pri izvajanju svoje dejavnosti se Valvasorjeva knjižnica Krško aktivno vključuje v okolje ter z namenom učinkovitejšega in racionalnejšega izvajanja storitev vstopa v partnerstva s knjižnicami in drugimi organizacijami na lokalni, regijski in nacionalni ravni. V naslednjem obdobju se bo knjižnica še bolj tesno povezovala z okoljem, odgovarjala na njegove potrebe in podpirala njegove razvojne načrte; krepila bo obstoječa partnerstva in pridobivala nova, ob tem pa poudarjeno razvijala svojo lastno identiteto in prepoznavnost v okolju.

UKREPI

- A. Evidentiranje pomembnih partnerskih organizacij za razvoj knjižnice (področja: raziskave, storitve, projekti, izmenjava dobrih praks)*
- B. Evidentiranje (potencialnih) partnerskih organizacij z namenom dostopa do novih ciljnih skupin (področja: gospodarstvo, zdravstvo, socialno delo, zaposlovanje, izobraževanje)*
- C. Vzpostavljanje partnerstev in razvoj skupnih dejavnosti*
- D. Izdelati sistematičen koncept promocije knjižnice in upravljanja odnosov z uporabniki*

Nosilci izvajanja ukrepov: Valvasorjeva knjižnica Krško - vodstvo, delovna skupina

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število skupnih projektov v lokalnem, regijskem in širšem okolju, število zaposlenih, vključenih v projekte

Vir: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 4: Zagotavljanje dostopnosti in pogojev za delovanje knjižnice in knjižnične mreže

Osrednja knjižnica v Krškem od leta 2007 deluje na dveh lokacijah, se pa že od sredine 90. let 20. stoletja resneje srečuje s prostorsko stisko. V sklopu Valvasorjeve knjižnice Krško

delujejo tri izposojevališča, jih pa dokument *Dolgoročni prostorski razvoj Valvasorjeve knjižnice Krško* za pokritje krajevne knjižnične mreže predvideva še nekaj (na primer: Raka, Brestanica, Podbočje).

V prihajajočem obdobju bo potrebno vse napore usmerili v izgradnjo oz. zagotovitev ustreznih prostorov za delovanje nove osrednje knjižnice, na vseh enotah pa razmišljati, kako jih narediti dostopne težje gibljivim osebam. V kolikor se bodo pojavile možnosti v posameznih lokalnih okoljih (prostorske, finančne), se bodo realizirala tudi načrtovana izposojevališča. Z vidika dostopnosti se spodbudi knjižnico na terenu (nadaljevanje projekta »Potepinke« in organizacija potujoče knjižnice - t.j. terminsko opredeljenega obhoda po bolj oddaljenih krajih občine - »bibliobus«).

UKREPI

- A. *Izgradnja nove knjižnice oz. zagotovitev ustreznih prostorov in opreme za delovanje osrednje knjižnice*
- B. *Zagotavljanje materialnih pogojev za delovanje vseh enot knjižnice*
- C. *Selitev izposojevališča Videm v ustreznejše prostore*
- D. *Zagotovitev dostopnosti enot Valvasorjeve knjižnice za težje gibljive osebe*
- E. *Vzpostavitev novih izposojevališč*
- F. *Priprava izhodišč za vzpostavitev bibliobusa*
- G. *Zagotoviti odpiralni čas po meri uporabnikov in drugih obiskovalcev*

Nosilci izvajanja ukrepov: Valvasorjeva knjižnica Krško, občina

Termin izvajanja: 2015—2020

Kazalniki: novi ustrezni prostori, neto uporabna površina na 1000 potencialnih uporabnikov, odpiralni čas, št. obiskovalcev

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

3.2. LIKOVNE UMETNOSTI

Področje zajema slikarstvo, kiparstvo, arhitekturo, oblikovanje, pa tudi prostorsko in svetlobno oblikovanje, fotografijo, video, instalacije, ulično umetnost, performans in druge sodobne ustvarjalne prakse 21. stoletja, ki se povezujejo z drugimi področji umetnosti, z znanostjo, ekologijo in podobno. Pomemben segment je tudi popularizacija in prezentacija likovne dediščine ter zbiranje moderne in sodobne likovne umetnosti, njeno arhiviranje in spletno predstavljanje.

Javni interes se uresničuje s podporo delovanju dveh javnih zavodov (Kulturnega doma Krško in Galerije Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki), ob posameznih programskih sklopih tudi Posavski muzej Brežice ter Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško in nevladnih organizacij, ki delujejo na področju likovnih umetnosti, njihovega povezovanja, sodelovanja ter zagotavljanja prostorskih in predstavitvenih pogojev za delo ustvarjalcev in producentov.

Del razstavne ponudbe zagotavljajo tudi drugi javni zavodi (šole, Valvasorjeva knjižnica Krško, Mladinski center Krško ...).

Na področju likovne umetnosti bo Občina Krško sledila naslednjim ciljem:

Cilj 1: Ureditev ustanoviteljskih razmerij in financiranja programa javnega zavoda - Galerije Božidar Jakac Kostanjevica na Krki

Galerija Božidar Jakac je ena izmed večjih slovenskih referenčnih galerij s poudarkom na predstavljanju slovenskega ekspresionizma in sodobne ustvarjalnosti. Opravlja državno javno službo na področju likovne umetnosti v objektu, ki je kulturni spomenik državnega pomena in katerega lastnica je Republika Slovenija. S svojimi zbirkami in organiziranjem mednarodnega kiparskega simpozija Forma viva daleč presega lokalni nivo. Glede na vse navedeno je v l. 2010 po zaključku denacionalizacijskega postopka podana prva pobuda za spremembo sklepa o ustanovitvi Galerije Božidar Jakac in vstop države v soustanoviteljstvo skupaj z Občino Kostanjevica na Krki in Občino Krško, ki je zavod, kot naslednika Dolenjskega kulturnega festivala ustanovila l. 1974, akt o ustanovitvi pa spremenila še l. 2003. Po l. 2011, ko sta občinska sveta obeh občin sprejela Sklep o soustanoviteljstvu javnega zavoda Galerija Božidar Jakac Kostanjevica na Krki, s katerim sta Občini postali soustanoviteljici javnega zavoda in predlagata Republikli Sloveniji skupno soustanoviteljstvo in sicer za področje izvajanja javne službe varstva kulturne dediščine na območju obeh občin v razmerju 90%-Republika Slovenija, 10%- Občini (objava v Uradnem listu RS, št. 93/2011), je bila zadeva soustanoviteljstva večkrat predstavljena v službah Ministrstva za kulturo, zadnji pogovori konec leta 2014 pa obetajo realizacijo v l. 2015. Sprejete pravne podlage bodo osnova za uspešno delovanje Galerije Božidar Jakac tako v lokalnem kot širšem državnem in mednarodnem prostoru.

UKREPI:

A. Priprava in sprejem ustanovitvenega akta in ureditev medsebojnih razmerij med ustanovitelji

Nosilci izvajanja ukrepov: Ministrstvo za kulturo, strokovne službe občin Kostanjevica na Krki in Krško, javni zavod

Termin izvajanja: 2015

Kazalniki: sprejeta pogodba o ureditvi medsebojnih razmerij med državo in občinama, sprejet sklep o ustanovitvi javnega zavoda

Viri: državni, občinski

Cilj 2: Izboljšati in povezati razstavno ponudbo v občini s kvalitetnimi razstavnimi projekti, ki bodo pritegnili kar najširši krog občinstva, zagotoviti večjo dostopnost in povezovanje z ljubiteljsko kulturo

Pri tem izboljšati komunikacijo in sodelovanje med javnimi zavodi na področju galerijske in muzejske dejavnosti in razstavišč ter jih povezati tudi z nevladnimi organizacijami. Pomemben del pa je tudi popularizacija likovne dejavnosti in jo približati različnim skupinam, zagotavljanje ustvarjalne rasti posameznih ustvarjalcev ter spodbujanje razvoja funkcionalne umetnosti (npr. skozi uporabno umetnost).

UKREPI

A. Zagotavljanje pogojev za izvajanje galerijske dejavnosti v okviru javnega zavoda Kulturni dom Krško

B. Prirejanje razstav različnih tematik, popularizacija in prezentacija likovne dediščine ter zbiranje moderne in sodobne likovne umetnosti (prenova stalnih razstav, dopolnjevanje, simpoziji, javni dogodki...)

C. Spodbuditi sodelovanje med lokalnimi razstavišči in galerijami ter drugimi izvajalci z likovnega področja za boljše načrtovanje in umeščanje razstav in tudi njihovo promocijo

D. Zagotovitev razstavišča za ljubiteljsko kulturo, vključno z zagotovitvijo odpiralnega časa (v Dvorani v parku)

- E. Izobraževanje na področju likovnih umetnosti – vzgoja, razvoj občinstva, zlasti mladih*
- F. Ulične razstave oz. umetniške instalacije/intervencije v mestnem središču*
- G. Prodajne galerije z izbranim prodajnim programom (tudi lokalnih umetnikov in rokodelcev)*

Nosilci izvajanja ukrepov: javni zavodi, Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško, nevladne organizacije, samostojni ustvarjalci v kulturi, občina

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število (koprodukcijских razstav), število obiskovalcev (posebej št. mladih), zagotovljen odpiralni čas razstavišča Dvorana v parku, št. inovativnih izobraževalnih programov

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

3.3. UPRIZORITVENE UMETNOSTI

Javni interes na področju uprizoritvenih umetnosti se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za produkcijo in postprodukcijo najrazličnejših uprizoritvenih praks v vseh oblikah organiziranja. Področje uprizoritvenih umetnosti vključuje dramsko gledališče, lutkovno gledališče, plesno gledališče, različne plesne zvrsti, ulično gledališče, festivale in druge uprizoritvene prakse.

Glavni cilji, ki jih bomo na območju občine Krško v prihodnosti na področju uprizoritvenih umetnosti zasledovali so:

Cilj 1: Povečati obisk kakovostne gledališke produkcije in vzgoja občinstva

Uprizoritvena umetnost je občanom dostopna v okviru kvalitetne abonmajske in izven abonmajske ponudbe Kulturnega doma Krško in produkcije ljubiteljskih gledaliških skupin. Dostopnost in povečanje obiska (zlasti med mladimi) bo občina še naprej podpirala v okviru sofinanciranja abonmajev, uvajanja novitet, vzgojno izobraževalnih programov za mladino in skupnih produkcij na odprtih površinah.

UKREPI:

- A. Ponudba kvalitetne gledališke produkcije - v okviru abonmajev in izven abonmajev (za odrasle, mladino, otroke) tudi z uvajanjem novitet*
- B. Večdnevni mednarodni medkulturni festival*
- C. Mednarodni festival uličnega gledališča Ana Desetnica*
- D. Projekti, ki odprte mestne / trške prostore spreminjajo v igrana, plesna prizorišča in promovirajo ples za najširše občinstvo - kot npr. tematske gledališke predstave, festival plesa, Krško pleše ipd., pa tudi učenje ljudskih in drugih plesov za najširšo skupino zainteresiranih kot npr. Plesna hiša ipd.*

Nosilci izvajanja ukrepov: javni zavodi, Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško, nevladne organizacije, samostojni ustvarjalci v kulturi, občina

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število predstav, število obiskovalcev (posebej št. mladih),

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 2: Podpora kakovostnim lokalnim projektom na področju uprizoritvenih umetnosti

Produkcija na področju uprizoritvenih umetnosti poteka zlasti v okviru nevladnih organizacij in šol, kar bo občina podpirala tudi v prihodnje, v skladu z usmeritvami NPK pa tudi ponovitve, skupne produkcije.

UKREPI

- A. V okviru javnih razpisov za nevladne organizacije se v skladu s ciljem določi pogoje in merila*
- B. Izobraževanje in strokovna srečanja na področju uprizoritvenih umetnosti*

Nosilci izvajanja ukrepov: nevladne organizacije, samostojni ustvarjalci v kulturi, Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško, osnovne šole z območja občine, občina

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število izobraževanj, udeležencev, priznanj/nagrada

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

3.4. GLASBENE UMETNOSTI

V javni interes na področju glasbenih umetnosti sodi tako tradicionalne glasbene zvrsti, ki so se razvijale skozi zgodovino: opera, komorna in orkestralna glasba, etno glasba, zborovsko petje in glasbeno scenske predstave kot tudi sodobni načini glasbenega izražanja: jazz, rock, elektronska glasba eksperimentalna glasba ipd. Pri tem gre za spodbujanje kakovostne glasbene ustvarjalnosti in poustvarjalnosti, trajnejše zadovoljevanje kulturnih potreb uporabnikom kulturne ponudbe, podporo deficitarno zastopanim glasbenim zvrstem, zagotavljanje dostopnosti do raznovrstne in kakovostne glasbene produkcije, zagotavljanje visoke zastopnosti slovenske ustvarjalnosti in poustvarjalnosti.

Cilj 1: Povečati dostopnost kakovostnih glasbenih dogodkov oz. glasbene umetnosti različnih zvrsti

Na območju obstajajo številne kvalitetne glasbene skupine, ki ustvarjajo in poustvarjajo različne glasbene zvrsti. Veliko je k temu doprinesla tudi Glasbena šola Krško. Bogato glasbeno ponudbo dopolnjujejo tudi številni organizatorji glasbenih dogodkov, prvenstveno Kulturni dom Krško, zlasti s področja jazz in etno glasbe. Povečanje dostopnosti gre zlasti s smeri povezovanja različnih izvajalcev in organizatorjev pri skupnih, tudi tradicionalnih glasbenih dogodkih.

UKREPI

- A. Kvalitetna glasbena ponudba v okviru letnega programa Kulturnega doma Krško - Jazz - etno abonma, Klasični abonma v sodelovanju z glasbeno šolo*
- B. Glasbene prireditve na odprtih javnih površinah v sodelovanju različnih lokalnih izvajalcev in organizatorjev (javni zavodi, nevladne organizacije, zlasti v starem mestnem jedru)*
- C. Izvedba enega večjega glasbenega dogodka letno s ciljem tradicionalnosti in širše prepoznavnosti lokalne produkcije lokalnih orkestrov (npr. mednarodni glasbeni festival, festival ulične glasbe idr.)*

Nosilci izvajanja ukrepov: Kulturni dom Krško, Javni sklad za kulturne dejavnosti OI Krško, Glasbena šola Krško, drugi lokalni javni zavodi, nevladne organizacije, samostojni ustvarjalci v kulturi

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število ponovitev, število obiskovalcev (posebej št. mladih),
Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 2: Podpora, spodbujanje in ohranjanje kvalitete lokalne glasbene produkcije

K razvoju in ohranjanju kvalitetne glasbene produkcije na območju občine pomembno vpliva Glasbena šola Krško, pa tudi izobraževalni programi v okviru nevladnih organizacij in Javnega sklada za kulturne dejavnosti, OI Krško.

UKREPI

- A. Zagotoviti sredstva za delovanje in ohranjanje/dvig kvalitete - izobraževanja in strokovna srečanja glasbenikov, glasbenih skupin*
- B. Glasbene delavnice in druga izobraževanja za širšo javnost s ciljem popularizacije in vzgoje občinstva*

Nosilci izvajanja ukrepov: Javni sklad za kulturne dejavnosti OI Krško, Glasbena šola Krško, Kulturni dom Krško, nevladne organizacije, samostojni ustvarjalci v kulturi
Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število izobraževanj, udeležencev, obiskovalcev (posebej št. mladih), priznanj
Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

3.5. FILMSKA UMETNOST

Področje zajema filmsko in video produkcijo, kinematografsko dejavnost, filmsko vzgojo, filmske festivale, filmsko dokumentiranje mestnega dogajanja itd.

V javni interes na področju filmske umetnosti zajema zagotavljanje pogojev za filmsko in video produkcijo, kinematografsko dejavnost, filmsko vzgojo, filmske festivale, filmsko dokumentiranje mestnega dogajanja, promocijo filmske umetnosti, itd .

Cilj 1: Povečati število projekcij, število predvajanih filmov in število gledalcev.

Po celostni prenovi velike dvorane Kulturnega doma Krško in digitalizaciji kinematografa v l. 2014 bo posebna pozornost namenjena filmski vzgoji in nadaljevanju in nadgradnji prikazovanja filmskih in avdiovizualnih del s pretežno nekomercialnimi, nacionalnimi in evropskimi, t.i. umetniškimi, filmi. Kvaliteten filmski program pa se po širšem občinstvu približal tudi v okviru Letnega kina.

UKREPI

- A. Program umetniškega filma - v okviru Art kino mreže*
- B. Uvedba dodatnih terminov za projekcije v vseh razpoložljivi terminih*
- C. Letni kino na Gradu Rajhenburg (s programom umetniškega oz. nekomercialnega filma)*
- D. Različni filmski programi za otroke in mladostnike- filmska vzgoja*
- E. Razpis več različnih filmskih abonmajev*

Nosilci izvajanja ukrepov: Kulturni dom Krško, nevladne organizacije, samostojni ustvarjalci v kulturi

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število projekcij, število obiskovalcev (posebej št. mladih), število filmske vzgoje

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 2: Razvoj filmske produkcije

V lokalnem okolju se filmska produkcija izvaja v okviru nevladnih organizacij, ki zlasti na področju dokumentarnega filma dobivajo pomembna državna in mednarodna priznanja. Občina bo tudi v prihodnje njihovo produkcijo spodbujanja v okviru vsebinsko usmerjenih javnih razpisov za sofinanciranje ljubiteljske kulture.

UKREPI

A. Spodbujanje kvalitetne lokalne filmske produkcije dokumentarnega filma med nevladnimi organizacijami v okviru vsakoletnih javnih razpisov

Nosilci izvajanja ukrepov: nevladne organizacije, samostojni ustvarjalci v kulturi, občina

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število novih produkcij, nagrajenih filmov

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

3.6. KULTURNA DEDIŠČINA

Javni interes varstva materialne in nematerialne kulturne dediščine na območju občine Krško obsega zagotavljanje njenega celostnega ohranjanja, prezentacije, raziskovanja, dostopnosti različnim skupinam, predstavljanja in promocije, vključevanje v trajnostne razvojne projekte na lokalni in nacionalni ravni.

Cilj 1: vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja /varovanja kulturne dediščine na območju občine Krško

Za obnovo in vzdrževanje številnih objektov in območij nepremične kulturne dediščine je Občina Krško v preteklih letih namenila zajeten del sredstev, s čimer bo nadaljevala tudi v naslednjem obdobju. Ob tem pa je v sodelovanju s pristojnimi strokovnimi službami potrebno vzpostaviti celovit sistem varstva in upravljanja, vključno z omogočanjem dostopnosti. Posebno pozornost pa je ob snovni dediščini potrebno nameniti tudi prepoznavanju nesnovne dediščine.

UKREPI

- A. Razglasitev enot dediščine za kulturne spomenike***
- B. Vrednotenje memorialne dediščine in ureditev lastniških razmerij v zvezi z dostopnostjo***
- C. Priprava načrtov in vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja kulturnih spomenikov in spomeniških območij***
- D. Označevanje kulturnih spomenikov v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov***
- E. Obnova kulturnih spomenikov/dediščine v lasti občine***
- F. Sofinanciranje obnove kulturne dediščine in starih mestnih/trških/vaških jeder v okviru javnih razpisov***
- G. Vpis v register nesnovne dediščine***

Nosilci izvajanja ukrepov: Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Ljubljana, Občina Krško, javni zavodi, nevladne organizacije, zasebni partnerji

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: število razglašanih kulturnih spomenikov, število ovrednotenih spomenikov z urejenimi razmerji glede dostopnosti in vzdrževanja, število označenih nepremičnih kulturnih spomenikov, število obnovljenih nepremičnih kulturnih spomenikov, število vpisov (predhodnih raziskovalnih projektov) v register žive dediščine

Vir: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 2: Kakovostno izvajanje in razvoj muzejske dejavnosti na območju občine

Pretekla prizadevanja občine k razvoju varstva kulturne dediščine se kažejo v številnih obnovljenih kulturnih spomenikih in objektih dediščine, vzpostavitvi muzejskih enot v okviru JZ Kulturni dom Krško, novih vsebinah, kot izhodišču za ohranjanje naselbinskih jeder in razvoj ponudbe kulturnega turizma. Na teh izhodiščih in v skladu s standardi muzejske stroke bodo usmerjeni tudi ukrepi podpore k izvajanju muzejske dejavnosti za območje občine, upoštevajoč vpetost v širši regijski prostor in povezovanje med različnimi zavodi, pristojnimi za dediščino občine.

Pri tem gre za »prizadevanja, da muzeji 21. stoletja niso več okorele institucije, ki skrbijo za dediščino, ampak so prostor nenehnega komuniciranja raznovrstnih publik, prostor komuniciranja sedanjosti s preteklostjo, prostor, kjer se oblikuje kolektivna kulturna zavest, prostor preizpraševanja naše preteklosti, našega obstoja in družbe...«⁸ Ob kakovostnem izvajanju muzejske dejavnosti in varstva dediščine pa so ključna področja tudi razvoj programskih vsebin v tesnem sodelovanju z gospodarstvom (turizmom), razvoj tržnih dejavnosti in široko odpiranje in sodelovanje z okoljem.

UKREPI

- A. *Zagotavljanje pogojev za izvajanje javne službe za muzejsko dejavnost*
- B. *Vzpostavitev sodelovanja in razdelitev pristojnosti med posameznimi muzeji, pristojnimi za dediščino občine z namenom celostnega varovanja in predstavljanja dediščine*
- C. *Zagotavljanje pogojev za nadgradnjo/prenovo obstoječih in razvoj novih zbirk/vsebin v objektih/območjih kulturne dediščine za raziskave, nakup, obdelavo in rekonstruiranje gradiv, pripravo razstav, pedagoških, andragoških, animacijskih programov, dopolnilnih vsebin (spominki oz. rokodelski izdelki, povezani z muzejskimi vsebinami ipd.)*
- D. *Prezentacija arheološke dediščine na območju občine* za raziskave, obdelavo, rekonstruiranje gradiv in objektov, vzpostavitev tematskih poti oz. parkov vključno z ureditvijo dostopa in upravljanja (strokovno vodstvo, prisotnost vodnikov in skrbnikov na terenu, vnaprej najavljeni termini vodenj in javnih dogodkov), pedagoški, andragoški, animacijski programi, novi rokodelski izdelki in blagovne znamke izhajajoč iz arheološke dediščine; predvidene lokacije: Drnovo, Ajdovska jama, Dunaj nad Krškim, Dolenji Leskovec pri Brestanici, Libna, Stari Grad pri Podbočju
- E. *Raziskovanje, ohranjanje in promocija nesnovne dediščine - ciljna podpora na nosilcih nesnovne dediščine;* za izvedbo kulturno antropoloških raziskav in vpis v register nesnovne dediščine, spodbujanje nosilcev nesnovne dediščine k ohranitvi in širjenju ohranjenih praks, promocijski dogodki npr. leto nesnovne dediščine ipd.

⁸ Alenka Černelič Krošelj v predlogu Posavskega muzeja Brežice za LPK občine Krško

- F. Vzpostavitev in izvajanje tradicionalnih dogodkov, povezanih z dediščino občine, regije in širše*
- G. Izdaja poljudnih in strokovnih publikacij, povezanih s kulturno dediščino občine*
- H. Dostopnost muzejev in objektov kulturne dediščine (vzpostavitev odpiralnega časa, prilagojenega letnemu času in željam obiskovalcev, vključno z vnaprej najavljenimi termini vodenj in dogodkov; ureditev dostopa do posameznih objektov kulturne dediščine - dovozne poti, parkirišča, dostop za invalidne osebe, varnost, osvetlitev, prometni režim; razvoj komunikacije z obiskovalci, skrb za ranljive skupine, skrb za dostopnost muzeja in dediščine*
- I. Vključevanje in usposabljanje prostovoljcev*

Nosilci izvajanja ukrepov: Občina, javni zavodi, nevladne organizacije, rokodelci, nosilci žive dediščine, gospodarstvo

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: stabilno delovanje in sodelovanje vseh muzejev, pristojnih za dediščino občine; št. skupnih projektov in programov javnega in nevladnega ter zasebnega sektorja, št. novih vsebin /razstav/programov, št. in obseg prezentirane dediščine »in situ«, št. dogodkov, št. obiskovalcev,

Viri: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

3.7. LJUBITELJSKA KULTURA

Kot navaja NPK 2014-17, sodi v javni interes na področju ljubiteljske kulture vsa kontinuirana, strokovno pripravljena in kvalitetno izvedena kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost, še posebej ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in mednarodno sodelovanje in povezovanje, strokovna srečanja in pregledi nastalih dosežkov, kulturna vzgoja in izobraževanje širokega kroga ljubiteljskih in bodočih profesionalnih kulturnih ustvarjalcev ter mentorjev, društvena dejavnost, ki spodbuja zanimanje za kulturo in kultivira svoje okolje. Glede na doseženo stanje ljubiteljske kulture so glavni cilji, ki jih bomo na območju občine Krško v prihodnosti v zvezi z ljubiteljsko kulturo zasledovali:

Cilj 1: Zagotovitev ustreznih prostorskih pogojev za delovanje ljubiteljske kulture

Kljub temu, da je bilo na področju zagotavljanja prostorskih pogojev za ljubiteljske kulturne ustvarjalce na območju občine že marsikaj storjeno, so v posameznih okoljih potrebe po ustreznih prostorih za ustvarjanje še vedno precejšnje. Vse slabše finančne razmere pa ljubiteljskim organizacijam kljub neprofitnim najemninam po določilih ZUJIK-a, onemogočajo tudi koriščenje ustreznih prostorov javne kulturne infrastrukture za izvedbo svojih dogodkov.

UKREPI

- A. Omogočiti ugoden dostop do javne kulturne infrastrukture vsem neprofitnim organizacijam na področju ljubiteljske kulture in JSKD, OI Krško (priprava in sprejem posebnega odloka o uporabi in najemu javne kulturne infrastrukture)*
- B. Zagotoviti prostorske pogoje za potrebe ljubiteljske kulture v Leskovcu*
- C. Omogočiti odpiralni čas Dvorane v parku za ogled razstav*
- D. Spodbuditi povezovanje programov ljubiteljskih kulturnih skupin s programi javnih zavodov s področja kulture*

Nosilci izvajanja ukrepov: občina, javni zavodi, nevladne organizacije

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: Sprejet in upoštevan pravilnik o uporabi/najemu javne kulturne infrastrukture, boljši pogoji za ustvarjenja in prezentiranje programov ljubiteljskih kulturnih skupin

Vir: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

Cilj 2: Podpora, spodbujanje in razvoj kvalitete, dostopnosti in povezovanja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti na območju občine

Ne glede na ugotovljeni pomen ljubiteljskih kulturnih ustvarjalcev in skupin, v katera se povezujejo, se finančna podpora njihovem ustvarjanju zaradi splošne gospodarske situacije iz leta v leto slabša - tako s strani javnega sektorja kot gospodarskega. Hkrati se iz leta v leto pojavlja vse več novih skupin z novimi projekti in dogodki, kar je tudi z vidika publike težko zagotoviti enakovredno pozornost. Podpora lokalne skupnosti bo tako v prihodnje usmerjena k spodbujanju kvalitete, povezovanja tako znotraj ljubiteljskih ustvarjalcev kot z drugimi organizacijami in dostopnosti do kulturne ustvarjalnosti in kulturnih dobrin.

UKREPI

- A. V okviru javnih razpisov se pogoje in merila prilagodi navedenemu cilju (kvaliteta, dostopnost, sodelovanje med izvajalci na osnovi prioriteten vsebin na letni ravni idr.)*
- B. Spodbujanje in podpora društvom pri zagotavljanju drugih virov za financiranje (razpisi, donatorji, vrednotenje lastne produkcije...)*
- C. Spodbujanje udeležbe na območnih, regijskih in državnih prireditvah/srečanjih s strokovnim spremljanjem*
- D. Zagotavljanje sredstev za izobraževanja*
- E. Pregled in nagrajevanje dosežkov in dela ustvarjalcev v kulturi, ki delujejo na območju občine*
- F. Organizacija Tedna ljubiteljske kulture*
- G. Sofinanciranje programov Zveze kulturnih društev Krško s ciljem povezovanja in razvoja iniciativ...*

Nosilci izvajanja ukrepov: Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško, javni zavodi, Zveza kulturnih društev Krško, nevladne organizacije, občina

Termin izvajanja: 2015-2020

Kazalniki: št. skupnih produkcij, št. obiskovalcev, št. uvrstitev na medobčinski/državni nivo, št. udeležencev na izobraževanjih...

Vir: Občina Krško, državna in EU sredstva, Javni sklad za kulturne dejavnosti, drugo

Cilj 3: Zagotavljanje delovanja OI JSKD v Krškem

Na podlagi 68. člena ZUJIK-a ter na podlagi 3. odstavka, 15. člena Zakona o Zakona o Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti ter 3. odstavka, 32. člena Akta o ustanovitvi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (Uradni list RS, št.72/10) občina sofinancira območno izpostavo JSKD v Krškem, kar predstavlja tudi vez med državo in lokalnimi skupnostmi in spodbuja partnerski odnos pri izvajanju kulturne politike. Na podlagi medsebojnega dogovora bo OI JSKD v Krškem izvajala programe in administrativno podporo ter povezovanje ljubiteljske kulture med seboj in z drugimi izvajalci in organizatorji kulturnih projektov v občini.

UKREPI

- A. Zagotavljanje prostorov v skladu z Zakonom o Javnem skladu za kulturne dejavnosti*
- B. Zagotavljanje sredstev za izvajanje programa za potrebe ljubiteljske kulture in občine*
- C. Zagotavljanje sredstev za izvajanje programov za ožvitev starega krškega mestnega jedra*

Nosilci izvajanja ukrepov: občina, Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško,
Termin izvajanja: 2015-2020
Kazalniki: število projektov oz. aktivnosti, št. obiskovalcev
Vir: Občina Krško, drugo

3.8. KULTURNA INFRASTRUKTURA IN INVESTICIJE

Na področju zagotavljanja javne kulturne infrastrukture bo občina nadaljevala zastavljeno politiko. Zagotavljanje prostorskih pogojev za delovanje kulturnih društev je obravnavano že pod poglavjem ljubiteljske kulture.

K javni kulturni infrastrukturi sodijo tudi objekti kulturne dediščine, katere lastnica je občina. Ta je obravnavana pod poglavjem kulturne dediščine.

Ob samih celovitih obnovah in novogradnjah, kjer se ob varstvenih določilih v največji meri upošteva tudi učinkovita raba energije in dostopnost, občina zagotavlja tudi stroške tekočega in investicijskega vzdrževanja. Med prioritetskimi investicijami je izgradnja nove knjižnice oz. zagotovitev ustreznih prostorskih pogojev v skladu s sodobnimi knjižničnimi standardi. Obnova in prezentacija kulturne dediščine pa bo v povezavi z gospodarskimi vsebinami (zlasti turizmom) usmerjena v odpiranje novih zelenih delovnih mest.

Po zaključenih obnovah in drugih spremembah pa bo potrebno tudi aktualizirati Sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture.

Potrebno bo sprejeti tudi akt o pogojih uporabe in najemu prostorov javne kulturne infrastrukture v občini.

UKREPI

- A. Aktualizacija Sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture*
- B. Sprejem akta o pogojih uporabe in najemu prostorov javne kulturne infrastrukture v občini*
- C. Investicije:*
 - Izgradnja oz. obnova obstoječih občinskih prostorov za novo knjižnico (obdobje 2017-2020)
 - Izgradnja dvorane v Leskovcu (obdobje 2018-2020)
 - Celovita obnova Spodnjega gradu v Brestanici (obdobje 2017-2020)
 - Obnova Hočevarjevega mavzoleja v Krškem (obdobje 2017-2020)
 - Prezentacija najpomembnejše arheološke dediščine na območju občine (obdobje 2017-2020)
 - Obnova drugih objektov kulturne javne infrastrukture oz. kulturne dediščine (obdobje 2017-2020)

Nosilci izvajanja ukrepov: občina, javni zavodi,
Termin izvajanja: 2015-2020
Kazalniki: sprejeti oz. aktualizirani akti, število uspešno izvedenih projektov investicij
Vir: Občina Krško, državna in EU sredstva, drugo

3.9. MEDIJI

Javni interes kulturne politike Občine Krško na področju medijev je osredotočen na obveščanje o kulturnem dogajanju, pa tudi na refleksijo in kritično poročanje o kulturnih dogodkih ter na promocijo kulture v občini in hkrati skrb za lokalno učinkujoče medije vseh vrst.

Cilj 1: Spodbuditi večjo zastopanost kulture v medijih, in sicer tako na ravni informacij,refleksij kot na ravni promocije kulturne produkcije.

Postopna uvedba nove sheme sofinanciranja kakovostne produkcije radijskih in TV programov.

UKREPI

A. V okviru letne pogodbe o sofinanciranju sredstev za delovanje medijev dogovoriti in zagotoviti stalno izvedbo/objavo kulturniških vsebin

Nosilci izvajanja ukrepov: občina, lokalni mediji
Termin izvajanja: 2015-2020
Kazalniki: Število sofinanciranih programskih vsebin in projektov, višina sredstev, namenjenih za sofinanciranje programskih vsebin medijev
Vir: Občina Krško, drugo

3. 10. UČINKI KULTURE, KI SE TIČEJO DRUGIH PODROČIJ

Kultura prežema vsa področja človekovega bivanja in ustvarjanja. Določa jo prostor, ki pa jo je skozi pretekla zgodovinska obdobja močneje določal, kot jo v sodobnem času, ko postaja vse bolj globalen, medkulturne razlike pa se vse bolj zmanjšujejo. Ne glede na to, ali pa ravno zaradi tega, je skrb za kulturno identiteto in kulturno dediščino še veliko bolj potrebna in doprinaša pozitivne učinke tako k razvoju gospodarstva, varstvu okolja in širšemu družbenemu počutju.

Ohranjanje starih zaznaj in praks, kulturnih rastlin, obujanje starih šeg in odnosa do sveta, spoštovanje ritma podeželja, v veliki meri dopolnjujejo okoljska prizadevanja, varovanje virov, biotske pestrosti, naravnega ravnovesja, hkrati pa tudi k samooskrbi; kot snovna in nesnovna dediščina (starejša in mlajša) je odličen vir izvirnih zgodb in ponudbe kulturnega turizma in temelj identitete; k temu pa prispeva tudi sodobna umetniška produkcija, ki hkrati tudi generira širšo kreativnost in povezovanje..

Kultura se prepleta tudi s športom, urbanizmom, učinkovito in obnovljivo rabo energije, trajnostno mobilnostjo, vzgojo in izobraževanjem, zaposlovanjem, aktivnim državljanstvom...

Tako bo področje kulture vključeno tudi v občinske strateške dokumente drugih področij, v veliki meri pa bo odvisno od strategije turizma, kjer je potrebnih več ukrepov zlasti v smeri oblikovanja izvirnih turističnih produktov, izhajajoč tako iz bogate zgodovine občine/regije kot sodobnega kulturnega in drugega ustvarjanja. Vse bolj potrebne nejavne prihodke si tudi na področju kulture lahko obetamo v turizmu, pogoj za to pa je vzpostavljeno odlično sodelovanje vseh deležnikov in učinkovito trženje različnih povezanih produktov, za kar je potrebno določiti kompetentnega in motiviranega koordinatorja.

4. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO

Zapisani strateški cilji in ukrepi so uresničljivi, potreben pa bo precejšen angažma vseh nosilcev kulture, tudi zavodov, društev, posameznikov, zlasti pri pridobivanju različnih virov financiranja, ki bodo pomembno dopolnilo proračunskim - t.j. tako sledenje evropskim kot drugim razpisom, kar mora biti skrb vseh, ki skrbijo za kulturno podobo lokalne skupnosti.

Občina bo tako poleg javnih kulturnih dobrin, ki jih predvideva zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), še naprej zagotavljala namenska sredstva tudi na drugih področjih kulture v okviru načrtovanih proračunskih postavk, po zmožnostih dodajala tudi nove, kar bo v okviru realnih možnosti usklajeno z letnimi proračuni Občine Krško v obdobju 2015-2020 ter z Načrtom razvojnih programov.

Realizacija posameznih, zlasti razvojnih, ciljev bo odvisna tudi od uspešnosti kandidature posameznih investicij in projektov na EU in drugih razpisih.

Za pripravo, implementacijo, spremljanje in analizo učinkov Lokalnega programa za kulturo skrbi projektna skupina, ki jo imenuje župan Občine Krško, in vključuje predstavnike občinske uprave, javnih zavodov in nevladnih organizacij, ki delujejo na področju kulture v občini. Pomembna naloga skupine pa bo tudi koordiniranje in povezovanje različnih nosilcev kulturnih vsebin v celovite programe in produkte na področju kulturne vzgoje, kulturnega turizma ter vključevanje v lokalne razvojne projekte in s tem povezovanje z ostalimi družbenimi in gospodarskimi dejavnostmi.

5. SKLEP

Lokalni program za kulturo Občine Krško za obdobje 2015-2020 je pripravljen na podlagi veljavne zakonodaje in nacionalnih strateških dokumentov, dosedanjega razvoja področja kulture na območju občine in predvidenih virov sredstev. Nastal je ob premišljenem angažiranju posameznikov in ustanov, ki delujejo na področju kulture. Je živ dokument, ki se lahko v navedenem obdobju tudi spreminja in prilagaja, predstavlja pa razvojno izhodišče različnih področij, ne samo ožjega področja kulture.

6. VIRI

- Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2014-2017, Ministrstvo za kulturo, november 2013
- Eden drug'mu ogenj dajmo. Kultura v številkah 2010-2012, Ministrstvo za kulturo, februar 2014
- Proračuni Občine Krško 2010-2014

- Letna poročila javnih zavodov s področja kulture, ki delujejo na območju občine Krško, za leto 2013
- Lokalni program za kulturo 2015-2018, Zavod za varstvo kulturne dediščine OE Ljubljana, junij 2014
- Predlog Valvasorjeve knjižnice Krško za Lokalni program za kulturo Občine Krško, julij 2014
- Ljubiteljska kulturna dejavnost v občini Krško in občini Kostanjevica na Krki (osnutek za izdelavo lokalnega kulturnega programa), Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Krško, julij 2014
- Predlog Galerije Božidar Jakac Kostanjevica na Krki za Lokalni program za kulturo Občine Krško, julij 2014
- Jedrnat pregled razvoja in trenutnega stanja Glasbene šole Krško z vizijo razvoja do 2020 ter navedba ciljev in ukrepov za obdobje 2015-2020, julij 2014
- Predlog Posavskega muzeja Brežice za Lokalni program za kulturo Občine Krško, september 2014
- Strateški načrt javnega zavoda Valvasorjeva knjižnica Krško za obdobje 2015-2019, december 2014
- Strateški načrt javnega zavoda Kulturni dom Krško ter enot Mestni muzej Krško, Galerija Krško in Grad Rajhenburg za obdobje 2015-2019, december 2014